

PRIJEDLOG MJERA PRILAGODBE TURISTIČKE PONUDE KLIMATSKIM PROMJENAMA U RURALNOM PODRUČJU

DOBRA KLIMA ZA TURIZAM

KK.05.1.1.02.0021

Europska unija
Zajedno do fondova EU

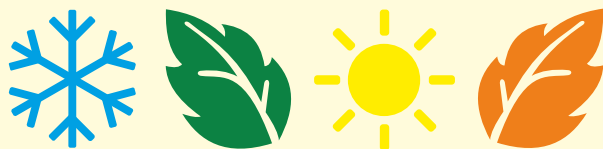

Operativni program
**KONKURENTNOST
I KOHEZIJA**

**EUROPSKI STRUKTURNI
I INVESTICIJSKI FONDOVI**

Projekt je sufinancirala Europska unija iz Europskog fonda za regionalni razvoj.

DOBRA KLIMA ZA TURIZAM

KK.05.1.1.02.0021

Projekt sufinanciran iz Europskog fonda za regionalni razvoj u okviru natječaja "Shema za jačanje primijenjenih istraživanja za mjere prilagodbe klimatskim promjenama"

KORISNIK

Udruga Eko Brezna

PARTNER

Sveučilište u Slavonskom Brodu

UKUPNA VRIJEDNOST PROJEKTA

412.351,24 eur (3.106.860,44 kn)

BESPOVRATNA SREDSTVA EU

348.225,91 eur (2.623.708,11 kn)

SREDSTVA FONDA ZA ZAŠTITU OKOLIŠA I ENERGETSKU UČINKOVITOST

47.825,55 EUR (360.341,62 kn)

RAZDOBLJE PROVEDBE PROJEKTA

02.03.2020. - 31.05.2023.

POSREDNIČKA TIJELA

Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja - Posredničko tijelo razine 1
Fond za zaštitu okoliša i energetska učinkovitost - Posredničko tijelo razine 2

Više informacija o EU fondovima na www.strukturnifondovi.hr

Sadržaj ove publikacije isključiva je odgovornost udruge Eko Brezna.

KLIMATSKE PROMJENE, UTJECAJ I PRILAGODBA...

Klimatske promjene, uzrokovane velikim dijelom i ljudskim djelovanjem, jedan su od najvećih izazova s kojim se danas suočava svijet a znanstvena istraživanja pokazuju da će se trend promjene klimatskih uvjeta nastaviti i u budućnosti.

Sektor turizma izravno je ovisan o klimatskim uvjetima te je samim time i jedan od najugroženijih. Stoga su nužne brze prilagodbe novim klimatskim uvjetima jer njegov razvoj, kao i turistička kretanja, uvelike ovise o klimatskim uvjetima koji vladaju na pojedinoj lokaciji. Republika Hrvatska pripada skupini zemalja u razvoju koje svoj daljnji razvitak u velikoj mjeri temelje upravo na turizmu te stoga predstavljaju i potencijalno najugroženije zemlje sa stajališta klimatskih promjena. Istraživanja pokazuju da turisti visokim ocjenama ocjenjuju turističke destinacije s povoljnim klimatskim uvjetima, što ukazuje da će pri odabiru odredišta svog putovanja sve više odabirati destinacije koje im pružaju sigurnost (zaštićenost od prirodnih katastrofa), ugodne klimatske uvjete za boravak (što duže i pravilnije sunčano razdoblje, malo kiše), sigurnost za zdravlje (minimalni rizik od zdravstvenih tegoba povezanih s klimom) i sl. To sve dovodi do zaključka da će klimatske promjene povećati potražnju za eko turizmom i održivim turizmom zasnovanom na boravku u prirodno očuvanim destinacijama. Očekuje se da će se potražnja za ekoturizmom i održivim turizmom utrostručiti u narednih dvadeset godina.

ZAŠTO OVAJ PROJEKT?

Ovaj projekt bavi se istraživanjem prilagođenosti turističke ponude u ruralnom području Slavonije i Baranje na klimatske promjene. Prilikom istraživanja krenulo se od utvrđivanja koliko su dionici (poduzetnici u turizmu i potporne institucije) upoznati s problemom i dinamikom klimatskih promjena, te koje su njihove posljedice za ruralno područje i sektor ruralnog

turizma. Istraživanje je također bilo usmjereno na analizu utjecaja turizma na klimu, kao i spremnost potpornih i drugih institucija u ovom području da pruže potporu poduzetnicima u turizmu u prilagodbi klimatskim promjenama. Istraživala se i osviještenost poljoprivrednika o mogućnostima prilagodbe klimatskim promjenama kroz uvođenje novih, otpornijih kultura ili prelazak na ekološku poljoprivredu te o mogućnostima korištenja obnovljivih izvora energije. Na taj način povezana su 3 sektora (turizam, poljoprivreda i energetika) i istraženo je na koji se način mogu prilagoditi nadolazećim klimatskim promjenama, unaprijediti turističku ponudu te smanjiti ekološki otisak i utjecaj sezonalnosti na ruralni turizam u području Slavonije i Baranje. Tijekom istraživanja korištene su različite istraživačke metode kao što su anketiranje, terenski posjeti i konzultacije s dionicima nakon čega se pristupilo obradi te interpretaciji prikupljenih podataka. Također, u svrhu podizanja svijesti dionika i šire javnosti o klimatskim promjenama održane su brojne radionice, okrugli stolovi, info dani, panel rasprave, konferencije i stručni skupovi. U tu svrhu uspostavljene su i 2 Info točke (jedna kod Korisnika projekta i jedna kod Partnera) koje imaju ulogu promicanja koncepta održivog turizma te služe kao info centar svim zainteresiranim dionicima o rezultatima istraživanja tijekom i nakon provedbe projekta.

Kao zaključak provedenog istraživanja, izrađene su preporuke za prilagodbu klimatskim izazovima čija je svrha pomoći dionicima u ruralnom turizmu da, kroz informiranje i edukacije, te kroz inovacije poput npr. uvažavanja načela ekološke poljoprivrede, korištenja obnovljivih izvora energije, očuvanja bioraznolikosti, a time i zdravlja ljudi, prilagode svoju turističku ponudu novonastalim uvjetima te smanje svoj ekološki otisak, čime će se utjecati i na povećanje njihovih prihoda. Na taj način ublažit će se posljedice klimatskih promjena na sektor ruralnog turizma i omogućiti kvalitetna prilagodba turističke ponude čime će se doprinijeti održivosti ruralnog turizma u Slavoniji i Baranji.

KLJUČNE AKTIVNOSTI U OKVIRU PROJEKTA DOBRA KLIMA ZA TURIZAM:

1. ORGANIZACIJA I PROVEDBA PRIMIJENJENOG ISTRAŽIVANJA

U okviru ove aktivnosti uspostavljen je stručni tim za provedbu istraživanja te izrađena metodologija istraživanja uz konzultacije s dionicima projekta i terenska istraživanja.

Nabavljena je informatička oprema potrebna za istraživanje, sintetiziranje i obradu podataka te interpretaciju rezultata.

Kao rezultat primijenjenog istraživanja, izrađen je dokument pod nazivom "Prijedlog mjera prilagodbe turističke ponude klimatskim promjenama u ruralnom području".

DOBRA KLIMA ZA TURIZAM

2. PODIZANJE SVIJESTI ŠIRE JAVNOSTI O UTJECAJU, RANJIVOSTI I MOGUĆNOSTIMA PRILAGODBE KLIMATSKIM PROMJENAMA TE OSIGURAVANJE JAVNE DOSTUPNOSTI PODATAKA I PROJEKTNIH REZULTATA

U svrhu podizanja svijesti šire javnosti o utjecaju, ranjivosti i mogućnostima prilagodbe klimatskim promjenama te osiguravanja javne dostupnosti podataka i projektnih rezultata, organizirane su panel rasprave, okrugli stolovi, info dani, stručni skupovi, javno predavanje, konferencije te razne radionice za dionike projekta.

Svi podaci, kao i rezultat projekta, bit će javno dostupni dionicima projekta i široj javnosti na lokalnoj i nacionalnoj razini i to putem web stranica i društvenih mreža prijavitelja i partnera na kojima će biti objavljeni rezultati provedenog primijenjenog istraživanja i Prijedlog mjera prilagodbe turističke ponude klimatskim promjenama u ruralnom području, a javnost će se moći informirati i kroz rad Info točaka.

3. JAČANJE KAPACITETA ČLANOVA STRUČNOG TIMA ZA PROVEDBU ISTRAŽIVANJA

U svrhu jačanja stručnog znanja te razmjene iskustava vezanih za područje primijenjenih istraživanja, ali i u svrhu praćenja promjena i novosti u području klimatskih promjena u ruralnom turizmu te njihovih utjecaja na održivi razvoj i mogućnostima prilagodbe na novonastale klimatske promjene, članovi stručnog tima sudjelovali su na međunarodnim i nacionalnim konferencijama, stručnim simpozijima i sajmovima vezanim uz klimatske promjene.

CILJ I OČEKIVANI REZULTAT PROJEKTA

Cilj projekta je provesti primijenjeno istraživanje prilagođenosti turističke ponude u ruralnom području Slavonije i Baranje na klimatske promjene, a kao rezultat izrađen je dokument "Prijedlog mjera prilagodbe turističke ponude klimatskim promjenama u ruralnom području" u cilju ostvarivanja većih prihoda i smanjenja ekološkog otiska.

DOBRA KLIMA ZA TURIZAM

PRIJEDLOG MJERA PRILAGODBE TURISTIČKE PONUDE KLIMATSKIM PROMJENAMA U RURALNOM PODRUČJU

- o Integriranje prilagodbe klimatskim promjenama u strateške dokumente vezane uz turizam na lokalnim i regionalnim razinama
- o Jačanje kompetencija i znanja svih dionika vezanih uz turizam i turistički sektor
- o Edukacija i usmjeravanje dionika u turizmu na važnost sadržaju strateških dokumenata i znanstveno-istraživačkih podataka
- o Poticanje edukacije o klimatskim promjenama kod učenika srednjih škola i studenata
- o Edukacija predstavnika medija o načinu izvještavanja o klimatskim promjenama
- o Unaprjeđenje suradnje dionika u turizmu s visokoobrazovnim institucijama/znanstveno-stručnim istraživačkim centrima
- o Podizanje svijesti i organizacija edukacije dionika u turizmu o potrebi prilagođavanja turističke ponude osobama s invaliditetom
- o Istraživanje emitivnog turističkog tržišta s ciljem dobivanja podataka o stavovima turista o klimatskim promjenama i temperaturi kao faktoru za izbor destinacije
- o Promoviranje (neobaveznog) ekološkog certificiranja za turističke smještajne objekte
- o Poticanje turističkih agencija na promoviranje turističkih objekata s ekološkim certifikatom
- o Promoviranje ekoloških prehrambenih namirnica i zero-waste prehrane u turističke svrhe
- o Objedinjavanje turističke ponude te povećanje suradnje javnog i privatnog sektora
- o Diverzifikacija turističke ponude
- o Proširenje turističke ponude na pred i podsezonu
- o Uključivanje prirodnih i zaštićenih područja u turističku ponudu
- o Umrežavanje potpornih institucija u turizmu s ostalim dionicima u turističkom sektoru

- o Povećanje međunarodne vidljivosti turističke ponude Slavonije i Baranje
- o Prilagođavanje turističke ponude aktualnoj situaciji vezanoj za COVID-19 i druge zarazne bolesti
- o Prilagođavanje turističke infrastrukture klimatskim promjenama
- o Praćenje i prepoznavanje novih trendova u ponašanju modernog turista
- o Uvažavanje društveno-kulturološke autentičnosti lokalne zajednice
- o Optimalno iskorištavanje prirodnih izvora kao ključnog elementa turističke ponude
- o Prilagodba novom obliku turizma kojim se privlači turiste prirodnom i kulturnom baštinom, pri čemu se vodi briga o okolišu
- o Aktivno uključivanje udruga koje rade s osobama s invaliditetom na području ruralnog turizma
- o Korištenje različitih financijskih poticaja namijenjenih razvoju ruralnog turizma
- o Stavljanje naglaska na autohtone i tradicijske biljne vrste (sektor poljoprivrede)
- o Povećanje prepoznatljivosti obiteljskih poljoprivrednih gospodarstava koja nude domaću hranu i autohtone proizvode
- o Podizanje svijesti javnosti o važnosti očuvanja okoliša
- o Upoznavanje i educiranje poljoprivrednika o različitim izvorima financiranja poljoprivredne proizvodnje
- o Poticanje djelatnika u ruralnom turizmu na implementaciju zelenih i održivih rješenja u turističke objekte te dobivanje oznake „eko zeleni turistički objekti“
- o Smanjenje emisije stakleničkih plinova pri gospodarenju mineralnim gnojivima u poljoprivredi
- o Povećan udio precizne i racionalne primjene mineralnih gnojiva zasnovane na potrebama biljaka i analize tla
- o Korištenje biljnih ostataka (biomase) za energetske potrebe
- o Povećanje zaliha organskog ugljika na poljoprivrednim površinama
- o Integralna mjera boljeg gospodarenja s ciljem smanjenja emisija stakleničkih plinova (ekološka poljoprivredna proizvodnja)

- o Kontinuirana nadogradnja nacionalnog sustava za praćenje i izvještavanje o emisijama stakleničkih plinova
- o Uzgoj brzorastućih kultura kratkih ophodnji (posebice za energetske potrebe)
- o Povećanje prirasta postojećeg šumskog fonda
- o Uzgoj adekvatnih biljnih vrsta i sorata otpornih na promjene klime
- o Uvođenje sustava navodnjavanja u svim poljoprivrednim područjima Slavonije i Baranje
- o Zaštita i upravljanje prirodnim dobrima koja su ugrožena klimatskim promjenama
- o Korištenje potencijala obnovljivih izvora energije (OIE) na poljoprivrednim turističkim gospodarstvima (sunce, vjetar, biomasa, biogoriva, hidroenergija, geotermalna energija)
- o Povećanje učinkovitosti u proizvodnji električne energije i toplinske energije na turističkim objektima
- o Korištenje alternativnih goriva za prometna vozila
- o Korištenje nemotoriziranog prijevoza
- o Poticanje lokalne proizvodnje električne energije iz OIE
- o Novi turistički objekti projektirani blizu nulte energetske potrošnje
- o Razvoj kapaciteta za praćenje i otklanjanje negativnih posljedica klimatskih utjecaja na elektroenergetski sustav (EES)
- o Jačanje otpornosti elektroenergetskog sustava (EES)
- o Jačanje otpornosti prijenosne elektro mreže
- o Jačanje otpornosti distribucijske mreže
- o Jačanje otpornosti proizvodnih postrojenja putem skladištenja energije
- o Jačanje kapaciteta i osiguravanje poticajnog zakonskog okvira u svrhu povećanja kapaciteta obnovljivih izvora energije i distribuiranih izvora

DOBRA KLIMA ZA TURIZAM

PRIJEDLOG MJERA PRILAGODBE TURISTIČKE PONUDE OSOBAMA S INVALIDITETOM

„Pravo na turizam i putovanja temeljno je ljudsko pravo.”
Opća rezolucija Ujedinjenih naroda o ljudskim pravima

GOSTS TJELESNIM INVALIDITETOM

- o Potrebno je osigurati odgovarajuće prostorne uvjete radi lakšeg pristupa i kretanja osoba u invalidskim kolicima, osoba s ortopedskim pomagalicama i sl. (ukloniti suvišni namještaj i inventar, osigurati više prostora između stolova, kreveta i dr.)
- o Ne premještati ili dodirivati ortopedska pomagala gosta bez njegovog odobrenja
- o Na vrijeme osigurati sve potrebne prostorne preduvjete da bi se izbjeglo naknadno premještanje gosta s invaliditetom
- o Osigurati važne informacije gostu o snalaženju u prostoru i prilasku pomoćnim prostorijama

GOSTS INTELEKTUALNIM TEŠKOĆAMA

- o Osobi s intelektualnim teškoćama potrebno se obraćati neposredno i konkretno
- o Koristiti jednostavne rečenice, govoriti polagano, razgovjetno i smirenim tonom
- o Stvoriti pozitivan i dobronamjeran odnos

GOSTS OŠTEĆENJEM SLUHA

- o Znakovni jezik upotrebljavati samo ako ste sigurni da ga gluha/nagluha osoba razumije ili koristi
- o Ukoliko je gluha/nagluha osoba u društvu prevoditelja, obraćati joj se izravno. Izbjegavati obraćanje kao što je: “Pitajte ga/ju...” ili “Recite mu/joj...”.
- o Provjerite kako gost želi komunicirati. Nekad je dovoljno malo glasnije i razumljivije govoriti a ponekad će gost radije komunicirati pisanim putem.
- o Provjerite je li vas gluha/nagluha osoba u cijelosti razumjela.

GOSTS OŠTEĆENJEM VIDA

- o Ukoliko je gost u pratnji druge osobe, obraćajte se izravno gostu.
- o Gostu s oštećenjem vida potrebna je pomoć kod pronalaska slobodnog stola ili recepcije.
- o Kada na pozdrav pružate ruku, izgovorite da ste pružili ruku.
- o Pročitajte osobi što je u ponudi.

POSREDNIČKA TIJELA

Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja

Radnička cesta 80
10000 Zagreb

W: <https://mingor.gov.hr/>

Fond za zaštitu okoliša i energetsku učinkovitost

Radnička cesta 80
10000 Zagreb

W: <http://www.fzoeu.hr/>

KORISNIK

Udruga Eko Brezna

Vjekoslava Bacha 7
35000 Slavonski Brod
T: +385 91 574 43 71

E: eko.brezna.info@gmail.com

W: <https://www.ekobrezna.hr/>

PARTNER

Sveučilište u Slavonskom Brodu

Trg Ivane Brlić Mažuranić 2
35000 Slavonski Brod

E: info@unisb.hr

W: <https://www.unisb.hr/>

DOBRA KLIMA ZA TURIZAM

KK.05.1.1.02.0021